

presència

Número 1892. Del 30 de maig al 5 de juny del 2008. Any XLIII. 0,50 €

Passions amb risc

FEINA I OCI. Esports, treballs d'alt nivell. Amb risc. La clau és saber gestionar-lo. / 2 a 7

Miquel Romans, en les reparacions practicades per l'empresa Vertisub a la torre de comunicacions de Collserola.

Convivre amb el risc

PERSONES D'UNA ALTRA PASTA. Per què es vol ser bomber? Per què es pot arriscar la vida per assolir el cim d'una muntanya o l'abisme d'un oceà? Per què hi ha qui s'apassiona pels reptes físics? Per què un policia pot entrar en una habitació on hi ha persones armades i no bloquejar-se?

MERCÈ MIRALLES
● «Que no s'espanti ningú; no m'he tornat boig del tot, ni estic barallat amb el món. El meu anhel desesperat de trepitjar el cim de l'Annapurna és pacífic i espero que noble, apassionat i potser també una mica rebel, tot i que mai a qualsevol preu.» És la crònica del muntanyenc navarrès Iñaki Ochoa de Olza, publicada a *Diario de Navarra* el 15 de maig de 2008. No s'imaginava el desenllaç. El dia 23 va morir, després de cinc nits a 7.400 metres d'altura, afectat per una lesió cerebral i un edema pulmonar. Molts alpinistes van mobilitzar-se, portant al límit la pròpia vida, però no el van poder salvar. En aquella crònica, l'escalador deia: «Algú va definir l'Annapurna, amb encert, com la personificació geològica de l'angoixa. Jo afegiria, sense dubtar, que ho és també del desamparament i de la sensació amarga de ser l'últim habitant d'aquest planeta. Quan et plantes a sota, descobreixes que tant li fa que trepitgis el cim o no. No canviarà res. Aquest cim que centelleja amb fúria només amida amb

exactitud la nostra vanitat, la nostra fugacitat irremeiable. A vegades m'agradaria ser lliure dels meus propis desitjos, com un budista, i ser feliç contemplant la bellesa que m'envolta, sense la necessitat d'escalar-la. Però és una muntanya fantàstica, i jo un home dèbil, i el desig ha crescut tant...»

Hi ha persones que no són prototípiques. Els seus somnis i els esforços que hi esmercen els situen en un grup reduït. «Per què?» S'ho pregunten aquells que el màxim perill físic al qual s'exposen –a part dels mals hàbits– és conduir en hora punta. Molts dels que es faran aquesta pregunta, però, són dels que van a Port Aventura, seduïts per promeses com: «Hurakan Condor: després de caure des de 100 metres d'altura res tornarà a ser igual per a tu.» Prendre-li el pols a la por i sortir-ne indemne.

La filosofia de vida que llegim a www.youextreme.com la comparteixen molts: «Sentim l'adrenalina i el vertigen com una forma de vida, busquem la pràctica dels esports d'acció en contacte amb

la natura. Volem ser l'amic que t'empeny a fer el primer salt en paracaigudes, el que et puja al primer mur, el que et mostra el món des d'un parapent... Perquè coneixis els teus límits i visquis els teus somnis de llibertat.»

Segons l'Enciclopèdia Catalana, l'adrenalina «constitueix la principal hormona segregada per la zona medul·lar de les glàndules suprarenals davant una situació d'estrès. És coneguda també amb els noms d'epinefrina i suprarenina.» Quin combinat, les germanes adrenalina i noradrenalina, i l'amiga dopamina. Motivació, resposta física i mental en situacions d'alarma... I les endorfines, que hi ha qui les anomena l'hormona de la felicitat. Un somriure, un record feliç o assolir un repte poden ser una manera de segregar-les. Hi ha reptes i reptes.

En aquestes pàgines hi ha sis històries –en podrien ser moltes més– de persones que tenen contacte amb el risc de diferent manera. I que s'esforcen a gestionar-lo. Els uns per professió, els altres per afició. Allò que fan els apassionats. Polícies d'elit; un expert en

rescats; un aventurer que va creuar l'Atlàntic a rem; un actor especialitzat en cine d'acció; un grup de joves que practiquen el *parkour* i es desplacen per la ciutat salvant obstacles, i un paracaigudista enamorat del salt BASE.

Som únics

La doctora Montserrat Gomà és investigadora, professora del departament de personalitat, avaluació i tractament psicològic, directora del grup d'estudis en personalitat i diferències individuals (GEPDI) de la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de fa molts anys, i de manera pionera, estudia la relació entre el risc, el perill físic i la personalitat. Ha enquestat centenars i centenars de persones, i publica en revistes científiques internacionals. *Personalitat en alpinistes versus altres grups que practiquen activitats relacionades amb la muntanya; Percaça de sensacions i pràctica d'esports de risc; Perfil de personalitat de subjectes que participen en esports d'alt risc; Aplicació de la teoria de la personalitat a polícies escortes: un*

«HI HA GENT QUE CERCA SENSACIONS I TRANSGREDEIX LES NORMES, I HI HA GENT QUE NO HO FA. PER EXEMPLE, QUI CREUA L'ATLÀNTIC REMANT NO TRANSGREDEIX LES NORMES, PERÒ SÍ QUE ESTÀ FORA DE LA MITJANA»

Inspector Caparrós / Responsable del grup especial d'intervenció (GEI) dels Mossos d'Esquadra

«És lògic sentir inquietud, però cal controlar-la»

M.M.

● Delinqüència organitzada, segrestos, terrorisme, escortes d'alt nivell... Actua i desapareix. És el GEI, el grup especial d'intervenció dels Mossos d'Esquadra. Juntament amb la unitat Tèdax, de desactivació d'explosius, és el màxim nivell d'especialització dels Mossos. L'elit. Per accedir al GEI, els mossos han de passar una estricta selecció. Primer, proves mèdiques, físiques, psicotècniques. I després, i durant quinze dies, se'ls aïlla del món. Als qui passen aquest període de selecció encara els espera un any de formació per entrar en el GEI. L'inspector Caparrós explica: «Es busquen els punts febles. Imagina entrar en un lloc sabent que t'hi espera algú armat... Genera molt estrès, i respecte. És lògic sentir inquietud, però cal controlar-la, i fer que t'ajudi a reaccionar. Hi ha persones, però, que es bloquegen.»

Saber treballar en grup, saber-se adaptar. L'exigència és molt alta, i Caparrós també ho va viure: «Has de tenir la màxima confiança en el comandament. Es pot donar una ordre i que l'agent no l'entengui. Però si jo li ho dic, és que ho pot fer. A mi, en una de les moltes proves que em van fer, em van dir: 'Salta per la finestra'. I vaig saltar. Érem en un segon pis. Jo sabia que qui m'ho deia no estava boig, que podia fer-ho. S'havia sabut guanyar la confiança. A sota hi havia una xarxa.»

D'altra banda, els membres del GEI participen en la direcció. «Quan hi ha una intervenció, la disciplina i jerarquia són molt importants, però a l'hora de dissenyar dispositius, tècniques i entrenaments tothom hi ha de participar, tothom té la seva parcel·la de responsabilitat.» Reben una preparació exhaustiva en tots els camps però n'hi ha que són experts en tir, en conducció... «Excepte en les intervencions, el funcionament és horitzontal, no jerarquitzat. El factor humà és fonamental, molt més que les eines.»

Els membres del GEI estan localitzables les 24 hores del dia, 365 dies a l'any. «Econòmicament no compensa; estàs aquí per alguna cosa més!» I la família?

El 80% del temps és d'entrenament; el 20%, per a les operacions. L'equip complet que duen a sobre pesa dotze quilos. / MOSSOS D'ESQUADRA

«És complicat. Quan saben què fas i per què ho fas, es pot arribar a compaginar. Potser les mares són les que més pateixen, i també les que més callen.»

«No recordo la primera intervenció. Recordo les últimes. A Vall d'Hebron, per exemple, on uns txetxens havien segrestat un magrebí, per drogues.» Van detenir-los tots i van alliberar l'ostatge. «Com em sento, en una intervenció? És com abans de fer un examen... Un neguit... I després de l'examen ben fet? És increïble. I quan el fas? Vas per feina. Si un dia algun no té un nus a l'estómac, no el vull. Voldria dir que no sap valorar que té al davant una situació difícil i que hi ha de posar tots els sentits.»

EL GEI

La policia estatal té el GEO (grup especial d'operacions); la Guàrdia Civil, la UEI (unitat especial d'intervenció); l'Ertzaintza, el GOI (grup operacional d'intervenció)... En tots els cossos policials hi ha una unitat especialitzada per a les situacions de més risc. Als Mossos, el GEI.

«No som uns eixelebrats»

● «Sóc al GEI perquè és un repte personal. Adquireixes uns coneixements que de cap altra manera hauries pogut tenir. Visc situacions a les quals molt poques persones poden donar resposta; no tothom està preparat per detenir un segrestador i alliberar ostatges. En l'últim any hem resolt quatre segrestos, i la gratificació és tan enorme!» Estimar una feina que comporta perill? «No som uns guillats! Has d'estar disposat a assumir un risc, però això ho fem tots els policies. Les persones fugen del perill, i els policies hi van. És una mentalitat especial. En el GEI, però, som tranquils, estables emocionalment, no som uns eixelebrats.»

És possible acostumar-se al dolor? «No t'hi acostumes mai, però al final aprens a conviure-hi. Per exemple, al principi de ser mossos, una de les coses que més m'angoixaven —i m'angoixen— era la mendicitat amb menors. I m'ho enduia a casa. Fins que vaig aprendre a fer el que es pot, i després desconnectar. Intento millorar la societat en què visc, tan bé com sé, respectant els drets de qui no me'ls respectaria, passant desapercebut... I si a un delinqüent el deixen anar...? No m'ofusco, jo ja vaig fer el que havia de fer, detenir-lo. Hi ha gent bona i gent dolenta, i intento que no m'afecti.»

Andreu Mateu / Fundador de l'empresa Dreams & Adventures

«Tinc el repte de fer la volta a tota la Península nedant»

M.M.

● Viu en un vaixell al port de Badalona. Rep la trucada d'una agència de viatges. Va xerrant per telèfon: «No fem sempre el mateix per a tots els grups, pensa que tenim un catàleg de 130 activitats... Quina mena de grups tens? Unes cent persones? D'acord, i per al mes de setembre. Tenen...? Entre 40 i 50 anys... És un incentiu d'empresa.» Andreu Mateu penja el telèfon al cap d'una mica. Els farà un pressupost. Va fundar Dreams & Adventures l'any 1996 [www.dreamsandadventures.com]. No els falta feina.

L'empresa dissenya i organitza activitats de lleure participatives, com ara construcció de rais, activitats en 4x4, vols en avioneta, helicòpter, la conquesta d'un castell medieval... I sessions de comunicació i reflexió per fer canvis en la manera com les persones pensen, senten i actuen en el seu entorn laboral. I conferències per motivar...

No para de barrinar. «Tinc el repte de fer la volta a tota la Península nedant, durant un any i mig. Cada dia, amb el meu vaixell al costat. Normalment, la gent, quan s'entrena, va a un gimnàs. Van i tornen. Jo faig això. De moment encara és un somni. Quan els somnis els tinc per escrit, ja són objectius.»

L'última aventura ha estat l'Atlàntic a rem. En solitari. «Fantàstic.» [mireu a www.conunparkeremos.com]. De les Canàries a la Martinica. Són

L'aventurer. Remar a la babalà? No. Ho tenia, com sempre, ben estudiat. / A.M.

5.000 quilòmetres. I ho va fer. Més de dos mesos. Si es llegeix el seu diari, es veu que en l'expedició hi va haver de tot. «Es resumeix dient: emocions. Moltes, i molt més fortes que les que puc sentir aquí. Por, amistat, soledat, desesperació, satisfacció personal. Positives i negatives, però totes multiplicades per tres. Són emocions que aquí, ni tenint tots els diners del món, les podria haver sentit. La solitud, les postes

de sol, l'afecte de tants que m'escrivien missatges...»

«Aquests reptes —diu— em donen molta satisfacció. Tots busquem la felicitat, i a mi me'n produeix marcar-me reptes que semblen impossibles i veure com els vaig complint. Hi ha gent que col·lecciona segells. Jo em plantejo el repte impossible, com un trencaclosques, i estudio com ho podré aconseguir... És una afició, és la meva vida.»

SOMNIS

«Sóc feliç perquè estic content del que he fet; tinc una feina que m'agrada, i tinc projectes de futur. Sempre estic entusiasmat pel futur.» El 1987 va marxar als EUA, amb el seu títol d'empresari i un màster en administració d'empreses. Després de cinc anys, va deixar la feina que tenia aleshores, com a directiu a l'Oficina Comercial d'Espanya a Nova York, i va fer un gir de 180 graus. Va escriure una llista de somnis, que tenien un tret comú: explorar el món i conèixer-lo tant com pogués. S'ho va vendre tot i va batejar el somni: The Transcovery Project. Durant tres anys i dos mesos va estar viatjant: va recórrer 120 països utilitzant més de 130 mitjans de transport diferents.

L'aventura és boja i l'aventurer, assenyat

● «No em molesta gens que em diguin que estic boig, fins i tot m'agrada! M'ho han dit tantes vegades... Hi ha tres tipus de persones: aquelles a les quals els encanta el que faig i m'admiren; els que no ho entenen i es pensen que estic boig, i aquells als quals els és indiferent.» «Etic convençut que no estic boig. L'aventura pot ser boja, però l'aventurer, per portar-la a terme, ha de ser molt assenyat. Ho he fet, i he tingut èxit. No puc estar boig, en cas contrari ja m'hauria matat! Jo em dic això a mi mateix, ara potser sí que ho estic... [riu].»

La línia que separa uns i altres, aquesta és la qüestió. «Qui està més boig, el que ho deixa tot i se'n va a córrer món i a viure la vida o el que es passa deu anys de la feina a casa i de casa a la feina, en una oficina? I a l'estiu, potser va quinze dies a la platja. I això, quan el món és tan gran! Qui és més boig?»

De reptes, n'hi ha de moltes menes, des de canviar de feina fins a afrontar conflictes familiars. «Tots tenim por, i la por mou les persones. La principal distància entre on ets i on podries estar és la teva pròpia ment. Podríem fer més, però tenim por. Si a la vida li poses una mica de gosadia, sempre surts endavant.»

prototip de risc físic prosocial?; Trets prosocials i antisocials de la personalitat en dones... Alguns dels seus treballs.

Les dimensions bàsiques de la personalitat, i que tots compartim en major o menor grau, són l'extraversió, el neuroticisme i el psicoticisme. L'extraversió és l'obertura en la relació amb els altres. L'índex de neuroticisme permet mesurar l'ansietat. El tercer tret, el psicoticisme, té a veure amb el fet de ser més empàtic, o més fred... «Aquestes tres dimen-

«ELS ESCALADORS SÓN ELS QUE TENEN EL RISC MÉS ALT, PERQUÈ LA RÀTIO ENTRE ACCIDENT I MORT PRÀCTICAMENT ÉS U. QUAN TENEN UN ACCIDENT, NORMALMENT ÉS MORTAL»

sions bàsiques de personalitat diferencien els humans. Si hi afegim la intel·ligència, el sexe, la condició política, la cultura, la raça... cadascú és únic.»

Hi ha un tret de personalitat molt concret: la percaça de sensacions. A la caça de sensacions. «Hi ha gent que és percaçadora de sensacions i transgredeix les normes, i ha gent que no ho fa. Per exemple, qui creua l'Atlàntic remant no transgredeix les normes, però sí que està fora de la mitjana de persones.» És especial.

Les persones amb una conducta determinada tenen algunes característiques semblants. Quins signes de personalitat tenen les persones que fan activitats d'alt risc físic? Per risc físic s'entén, en les investigacions de la doctora Gomà, tenir alta probabilitat de perdre la vida. «Els escaladors són els que tenen el risc més alt, perquè la ràtio entre accident i mort pràcticament és u. Els alpinistes, quan tenen un accident, normalment és mortal.»

Es pot córrer perill *per oci*. Es

pot córrer perill *per ajudar* els altres. Es pot córrer perill i *fer mal* als altres (circular en direcció contrària, per exemple). Quan es practiquen activitats esportives que són arriscades, les conseqüències recauen sobre un mateix, com en el cas d'un alpinista. És alt risc per oci.

«En el cas d'un espeleòleg que treballa en un equip de rescat, la conseqüència de la seva activitat és en benefici d'un altre. Això és alt risc prosocial.» I hi ha persones que duen a terme actes d'alt

Un repte darrere l'altre. En el futur, diuen, podrien ser bombers, policies, actors... Tots tenen una excel·lent forma física. Roba còmoda, vambes que no rellisquin i esmorteixin. / O.D.

Badalona Free Runner / Grup que practica l'activitat del «parkour»

«Ens agrada que ens mirin, causem sensació!»

M.M.
● Corredors lliures, esperits lliures. No els heu vist mai saltar per la ciutat? Són els integrants del Badalona Free Runner: Carlos, Yume, Ander, Okue, Ruben, Tico... Tot a www.bfrteam.es.tl. A la pàgina hi ha la definició: «L'objectiu del *parkour* és el moviment lliure i fluid. Una regla del *parkour* és no retrocedir. El lema és 'Ser i durar'. Això vol dir que el *traceur* [traçador, practicant de *parkour*] no ha de posar-se en perill i superar-se cada dia. No ha de competir.»

El grupet ens fa demostracions al voltant d'un parc a Badalona. S'ho miren, s'ho pensen, els companys hi diuen la seva i s'hi llancen. S'ajuden. Tots aconsegueixen la fita. Hi ha viants desvagats, obren els ulls

com plats. Admiració? Alguns no se'n poden estar: «Ja ho saben els vostres pares?» I sí que ho saben, diuen els nois, i n'estan contents: si no prenen mal i al *cole* van bé... Què se sent, quan s'aconsegueix fluir per la ciutat? «Llibertat, satisfacció, alegria.»

Són els nens que fan salts

● «El *parkour* no és una afició. Si t'ho prens com un joc, no avançaràs. Home, això del risc... Té un punt... El *parkour* ajuda a superar els problemes i a evitar-los. A vegades, tens un conflicte, vas al carrer a practicar i t'aïlles. Et concentres tant!»
«Hi ha qui es queda bocabadat. Ens agrada que es quedin mirant. Causem sensació! Al barri diuen: 'Són els nens que fan salts!'» Hi ha pàgines per conèixer més aquest món, com els salts —no acrobàcies—, de tanca, de longitud, de precisió: www.umparkour.com, www.sportmediaconcept.com/parkour (de David Belle) i parkour.net.

Hi ha una pel·lícula, *Yamakasi*, que els va enganxar a tots. Hi surt un germà del creador del *parkour*, David Belle. Belle, que té 35 anys, va ser ensinistrat pel seu pare, bomber i militar, per superar obstacles naturals amb l'ajut només del seu cos. Belle

«PARKOUR»

El terme prové de *parcours*, 'recorregut', en francès. *Traceur* ('traçador') és el que practica *parkour*. El creador, David Belle, va néixer el 1973 a França. El seu pare li va ensenyar el mètode natural de Georges Hébert, una disciplina de l'exèrcit orientada a superar esculls naturals amb el cos. Belle en va fer la versió urbana.

ho va adaptar al món urbà. És un referent total i absolut.

«Vam començar saltant murs baixets. Ens coneixíem del *cole*, del futbol...» Si mireu els vídeos que tenen penjats al web, quedareu de pedra. Spiderman, retirarà't. Estan en contra de la competició. «Competició vol dir *mal rotllo*, lesions, fer bestieses, i tot per ser el millor, el més *xulo*.» Són joves però tenen el cap molt clar. «El *parkour* és un esport. Cal preparació física i mental. Abans, mentalitza't. A vegades improvises, arrenques a córrer i vas fent segons el que trobes.» «Hi ha gent que diu que fem vandalisme, que som uns brètols. Però no és així! Si hi ha perill de topar amb algú, no ho fem; si hi ha nens i ens podrien imitar, no ho fem.»

risc les conseqüències dels quals són en perjudici dels altres, per exemple, un atracador a mà armada: «És una conducta de risc, perquè pot resultar mort. He trobat persones en cadira de rodes perquè fugint de la policia van saltar una paret i van caure. La conseqüència de l'activitat és en perjudici de la societat.» És una personalitat de risc antisocial.

Va comparar les tres tipologies amb un grup de persones que no feien cap de les activitats que feien ells, lúdics, prosocials, i an-

tisocials. Tots s'assemblen en la percaça de perill i aventura, un matís específic de la percaça de sensacions. No hi ha diferències, segons l'estudi: «Els agrada la velocitat, l'altura, el canvi de temperatura, el canvi de llum a fosc... Per exemple, en el cas d'un paracaigudista: la pressió. Els agrada veure qui mana sobre el perill: el maneges o et maneja a tu? Me'n sortiré?»

L'atracador no s'entrena, l'alpinista sí. L'atracador no té una complexió física concreta, els es-

I les dones?

● La doctora Montserrat Gomà primer va estudiar homes que practiquen activitats de risc, i després va estudiar dones, al cap d'uns anys. Dins dels practicants, un 70% són homes i un 30% dones. «De dones n'hi ha moltes menys. En general, les dones són igual d'extravertides que els homes, però són més ansioses, i això està comprovat, en totes les cultures i en totes les edats. I les dones són més empàtiques, més emotives. Ara, pel que fa a les dones que practiquen aquestes activitats de risc, tenen el perfil de personalitat igual que el dels homes.» L'única diferència és que n'hi ha menys.

portistes sí. Són factors que els diferencien. «Els alpinistes diuen que sí, que la sensació de perill hi és, però que és una variable més i que no és important, perquè ja preparen l'ascensió. El perill i l'aventura, en el seu cas, vénen, per exemple, pel canvi de temps: estan fent una paret i canvia el temps. No ho poden preveure...» I són «reincidents»: 'La muntanya em crida'... 'La família ja m'ha conegut així'... 'Quan fa una temporada que no pujo, el cos m'ho demana'...» Fins i tot va investi-

Carlos Teruel / Practica el salt BASE

«Quan estàs a punt de tirar-te el cor et batega molt fort»

M.M.

● «He saltat en paracaigudes des d'algunes grues i edificis.» Així de senzill. Practica el salt BASE, el *BASE jump*. «No esbotzem cap porta, no espatllem res. No és perillós per a les persones que hi puguin haver. L'única vida que podem posar en perill és la nostra. Però prenem totes les mesures i vetllem per sortir-ne il·lesos, no som suïcides!» «M'agrada estar al límit. El perill, l'adrenalina, sempre m'han atret. Fa molts anys feia motocròs, després vaig passar al paracaigudisme i ara, al salt BASE. És un esport que t'aporta molt i ajuda a superar les pors.»

El salt BASE és saltar amb paracaigudes des de punts fixos, naturals o artificials: penya-segats, ponts, grues i edificis. «Que no és un esport? Quan fem penya-segats podem estar quatre o cinc hores caminant, amb una motxilla de set quilos, per fer un salt de trenta o quaranta segons!»

«Actuem a consciència i amb els cinc sentits. Altra cosa són els accidents, que estan fora del nostre control.» Ha d'estar atent, és molt, el que s'hi juga. Tot, de fet. «En situacions límit has de controlar, per no prendre decisions errònies. En un salt d'aquests, de 90-100 metres, tens dos o tres segons per reaccionar.»

«Quan estàs a punt de tirar-te

«BASE JUMP»

BASE: *Building* (edifici), *Antennae* (antenes, xemeneies, grues...), *Span* (pont) i *Earth* (terra, precipici o formació natural). Aquests salts, és clar, són ben diferents dels que es fan des d'un avió. L'altura és molt menor i el risc, més gran, per la poca alçada, i també per la proximitat de l'element que ha servit de trampolí. Diuen les cròniques que el físic Louis-Sébastien Lenormand, l'any 1783, es va llançar des de la torre de l'observatori de Montpel·ler amb un paracaigudes que havia inventat. Com si el paracaigudisme hagués començat sent *BASE jump* (salt BASE, en anglès)

Durant un segon, tot s'atura. Va estrenar-se en el salt BASE a Noruega. C.T.

el cor et batega molt fort. És un *subidón*. És difícil d'explicar. Notes com tots els sistemes d'alerta del cos s'activen.»

Hi ha molta diferència, entre un salt d'avió i el salt BASE? «El salt BASE és una experiència molt més intensa. Tècnicament hi ha diferències: el temps de cai-

guda, o la sortida, ja que no és el mateix saltar d'un avió que de velocitat que fer-ho d'un lloc estàtic. Quan saltes d'una muntanya comences de zero: el primer segon, segon i mig, tens la sensació d'estar suspès a l'aire. És increïble! Després, s'accelera com una mala cosa.»

El primer salt, des de 1.000 metres

● El primer salt en paracaigudes, Carlos Teruel el va fer a Empuriabrava, el 2004. A 4.000 metres. «No tenia gens de por, estava feliç. Sentia nervis, nervis bons.» Es va treure la llicència, i al cap de dos anys ja havia fet 400 salts. El 2006 va començar el salt BASE a Noruega, als fiords. «Em tremolaven les cames. Pensava que el cor se'm sortiria del pit. Era una paret de 1.000 metres. Ara ja he fet setanta salts BASE, però sempre se sent una mica de por positiva. I malament rai, si no hi ha por, perquè vindran els errors i els accidents.»

«M'ha canviat la vida. És una passió, és el que em motiva, em manté despert, viu. Em motiva a fer projectes, viatjar, conèixer gent, aprendre idiomes. Segurament he hagut de renunciar a alguna cosa, però no sé quina. No m'importa, he guanyat molt. Abans anava una mica perdut.»

El somni fóra poder dedicar-s'hi en cos i ànima. Busca patrocinadors: «Tinc el projecte de viatjar a deu països per participar en competicions de salt BASE: Noruega, la Xina, Suècia, Malàisia, els EUA... Competicions des de gratacels, organitzades, amb permisos, patrocinadors, mitjans de comunicació, saltadors tractats com a esportistes... Aquí tot això és molt desconegut.»

Els dies 13 i 14 de juny, i segons s'anuncia a internet, es farà el I Campionat de Salt BASE a l'Estat. Saltaran des de l'hotel més alt d'Europa, l'hotel Bali de Benidorm.

gar si, entre els escaladors, hi havia diferències: hi ha diferències entre els feien *vuitmils* i els que es marcaven fites més humils? No.

Estables, gens impulsius

Impulsivitat, és a dir, actuar abans de pensar. Tant els prosocials com els lúdics no són gens impulsius, s'entrenen i controlen tot el que poden controlar, el que pugui passar més enllà ja forma part de l'atzar. Els antisocials sí que són impulsius.

La doctora Gomà ha fet recer-

«ELS PROSOCIALS –QUE S'ARRISQUEN EN BENEFICI D'UNA ALTRA PERSONA– TENEN UNA ANSIETAT MOLT BAIXA, SÓN MOLT RACIONALS, I AVALUEN BÉ EL RISC, ELS PROSOCIALS CONTRES»

ca també amb mossos d'esquadra escortes. En els prosocials, com ells, com els bombers, on és la percaça de perill i aventura? «En un bomber, consisteix a entrar per una finestra d'on surt fum sense saber què trobarà dins.»

Els prosocials tenen una ansietat molt baixa, són molt racionals, avaluen bé el risc, els pros i els contres, i valoren més la part positiva que la negativa. «Si pensessin 'potser en sortiré amb la cama tallada...' no ho farien. Valoren que es tornaran a posar a

prova i ho superaran.»

El que diferencia els prosocials dels lúdics, detalla, és la capacitat de deslligar-se emocionalment. «El prosocial té al davant una víctima i s'ha de deslligar emocionalment del seu patiment per poder ajudar-la.»

Els prosocials –i els lúdics– confien en l'equip. «Posem per cas un actor especialista en una escena d'accident de cotxe: ha de confiar en el mecànic, que els altres tenen a punt l'extintor... Ha de confiar, perquè si alguna cosa

falla, s'hi queda.»

A mesura que passen els anys, i en funció de la condició física, diu la investigadora, s'hi aniran adaptant. Recordem-ho, no és una afició, «és una manera de ser». Explica que va conèixer un metge que treballava cinc anys per acumular un any de vacances i fer les seves expedicions. Com era allò de *no fa més qui pot sinó qui vol?* Polícies, bombers, escaladors, actors... Els diran que no, «però saben que són envejats per les altres persones».

Miquel Romans / Soci fundador de Vertisub; bomber en excedència, especialista en espeleologia subaquàtica

«La mort és una companya de viatge inevitable»

M.M.

● «Tota la vida he fet coses que se surten del que és normal.» És en Miquel Romans, directiu, cofundador i soci de l'empresa Vertisub, experta en treballs en altura i en profunditat, en la indústria, les edificacions, col·lectors... Romans és un amant de la pràctica dels anomenats esports d'aventura. «Vaig començar a fer muntanyes als dotze anys. De seguida em vaig interessar per l'escalada. Quan arribes a dalt d'una muntanya, com més t'ha costat pujar, com més dura ha estat l'ascensió, la recompensa és més gran. És com muntar una empresa. Com Vertisub. La vam començar dues persones, i ara tenim una plantilla que ha superat els dos-cents professionals treballant a tota la península i a d'altres països, fent feines especials.»

Un somriure a la boca: «L'escalada és una de les activitats més extraordinàries que hi pot haver.» A la tornada del servei militar es va fer submarinista professional. «M'encanta. Per a mi, una bona feina és aquella de la qual no et canses mai. A sota de l'aigua moltes vegades estàs amb el teu company, davant d'una avaria, amb uns condicionants considerables, d'ingravedesa, de temps, de terbolesa de les aigües... És apassionant.»

El seu somni, però, era ser bomber. Va entrar al grup de rescat dels Bombers de la Generalitat de Catalunya. Fent rescats com a submarinista, escalador, espeleòleg... «Quan tenia vint-i-pocs anys un dels companys de cordada va tenir un accident. Van venir els bombers de Barcelona, i vaig veure que volia ser bomber de rescat.» I ho va aconseguir. Va treballar-hi deu anys; ara té l'excedència.

Rescat en coves

Ha participat en el rescat de persones ofegades en coves. I l'experiència acumulada l'ha portat a impartir cursos a membres del cos de la Guàrdia Civil; fins i tot ha col·laborat amb ells en alguns rescats. «Hi ha persones que tenen l'esperit d'ajudar els altres i s'ha de fomentar; hi ha situa-

Pujar muntanyes, baixar a profunditats aquàtiques. Una de les paraules que més repeteix: **seguretat**.

cions en què aquesta mena de persones fan falta. Un espeleòleg es va ofegar en una cova a 75 metres de fondària. Vaig deixar de treballar, i durant una setmana vaig ser allí, per poder ajudar a treure'l. Quan tens el neguit interior de ser útil ho has de fer.»

«En els casos de rescat de coves, tot i que saps que probablement aquelles persones estaran mortes, es viu molt d'estrès, perquè entres allí on no entraries. Quan fas espeleologia subaquàtica fas immersions molt estudiades, ho tens tot lligat. En els

rescats, en canvi, hi ha una descàrrega d'adrenalina colossal. No oblidis que estàs en un medi hostil, buscant una persona morta. Has de tenir sang freda, dominar les emocions.»

Si se li pregunta, d'una manera natural, per la mort, Romans respon: «No temo la mort. Tothom ha de valorar aquest factor: allò de més negatiu, la mort, és un fet que dóna sentit al fet de viure. El que és molt important és ser amo de la teva vida. La mort és una companya de viatge inevitable.»

A l'empresa, seguretat

● El 2001 va batre el rècord de l'Estat en fondària de cova: va baixar cent metres, per primer cop a l'Estat, amb un company. «Quan ets jove no tens gaires coneixements, però tens molta força i valor. Amb els anys, hi ha els coneixements i l'experiència, i si saps gestionar els recursos i la por, es poden fer activitats —que per als neòfits podrien entendre's com d'alt risc—, amb total seguretat i tota la vida.»

Submarinista professional, escalador, espeleòleg, als vuitanta es va plantejar aplicar-ho a una idea de negoci. I va néixer Vertisub. Fan feines, per exemple, a la grua polar de la torre de Collserola, a 270 metres d'alçada. Estan reparant xemeneies industrials, col·lectors i grans estructures per tot l'Estat i al estranger. Han fet de la seguretat la seva bandera: «Ens defineix com a empresa; el concepte *seguretat*, el tenim gravat a foc.»

Entre els treballs que fan, n'hi ha que requereixen un personal d'una pasta especial: treballs confinats. Són els que es fan en alçada i fondària però interiors: xemeneies, tubs... Ara estan fent la inspecció d'una mina de 22 quilòmetres de llargada i un metre d'alçada. «A l'empresa, habitualment participo en les primeres inspeccions de les feines considerades més compromeses. Aquestes, són preparades i planificades exhaustivament entre el responsables dels equips que han d'intervenir-hi. Així es poden fer feines de inspecció i reparació de mines d'aigua i col·lectors sense riscos.» A l'empresa no es poden assumir riscos. «Per això s'ha de valorar la feina de bombers, o policies. Han d'actuar encara que posin en perill la seva vida! A l'empresa això no pot ser: malgrat l'alta espectacularitat de la nostra feina, la fan especialistes ben formats i la seguretat és total.»

VERTISUB

Miquel Romans té 47 anys. És soci fundador de l'empresa Vertisub. *Verti*, de vertical, i *sub*, de submarí. Mireu a: www.vertisub.com La seguretat és marca de la casa. «Encertar és humà», diuen.

A dalt, Higuero en un descans de rodatge. Al costat, escenes típiques d'un actor d'acció: des dels accidents i les flames fins a les escenes de por, passant per les baralles sanguinants. / T.H

Tony Higuero / Actor, especialista i coordinador d'escenes d'acció. Té l'empresa Stuntworks

«A 'Ventdelplà', tots els accidents de trànsit els he fet jo»

● Els espectadors fan bots a les butaques. Un cotxe s'estavella a la pantalla, abans ha atropellat un vianant; ara tot són flames... Un infern. James Bond salva la vida. A la cara, unes rascades. Però, siguem honrats, les esgarinxades de debò, si és que n'hi ha, se les enduu l'actor especialista: el que conduïa, el que han atropellat, el que ha sortit del cotxe tot ell encès.

D'aquestes escenes, de protagonitzar-les i dirigir-les, Tony Higuero en sap un niu. És un actor d'acció. I director d'acció. I professor d'actors. I empresari. Mireu a www.stuntw.com. Alguns treballs: el rodatge dels anuncis de Buckler (Tony dobla Fernando Alonso), *La habitación de Fermat*, *Cobardes*, escenes de la sèrie *Ventdelplà*, *La buena nueva*, *Las manos del pia-*

nista, *El orfanato*, *El juego del ahorcado*... Fins i tot, *Salvador*...

«Crear l'empresa, Stuntworks, té sentit en el context dels meus coneixements com a especialista. Vaig començar amb les arts marcials als vuit anys, i tenia traça. Vaig guanyar campionats i van trucar-me per a anuncis publicitaris. Als divuit anys

vaig conèixer un equip francès que havia vist un curtmetratge meu i em van demanar si els podia fer classes de lluita escènica a la seva escola.» I endavant. Fins a muntar la seva empresa i escola —cursos d'iniciació i especialització—. Fan falta tota mena d'actors. Si no, qui doblaria Santiago Segura, per posar un exemple?

L'adrenalina, el millor

● «Quan arriba el moment de rodar, ja està tot assajat al detall. I quan es roda es tracta és de donar el màxim. Sempre estem molt concentrats, és fonamental. I sempre tenim bombers, metges, ambulàncies a prop, pel que pugui ser. Gràcies a Déu no m'ha passat mai res.» Coneix al detall els esports de risc. Aquests coneixements s'adapten a les escenes cinematogràfiques, amb totes les limitacions que hi ha, com fer un derrapatge espectacular sense sortir-se del pla.

«L'adrenalina és el millor! És una necessitat. Després quedes com nou.» I és clar, la seva mare s'estima més no tenir detalls dels rodages. Normal.

MESTRE

Tothom pot ser aventurer, però amb seny. «Aquí [a Stuntworks] preparem els actors perquè sàpiguen com es fa i els diem: 'Atenció, s'ha d'arribar fins a un límit, si t'excedeixes et pots fer mal. Si caus de 15 metres sobre unes caixes i no ho fas bé, pots picar a terra.' Se'ls consciència que el que fan és perillós. La característica de la nostra feina és el risc.»

Els preparen per fer qualsevol mena d'acció: caigudes d'escales; salts de diferent alçada —15, 20 metres...—; explosions; atropellaments; baralles del tipus de *Matrix*; baralles de carrer, d'època i amb espases; persones enceses, tipus *bonzo*... Tot el que pot fer falta en un rodatge d'acció. A Stuntworks donen resposta al que demana el mercat. Estan al darrere, i en tota classe de films. «A *Ventdelplà*, tots els accidents de trànsit els he fet jo.»

«És en les produccions nord-americanes allà on podem demostrar més fins a on podem arribar.» Cotxes que salten, baralles multitudinàries d'arts marcials, trets a tort i a dret. «A l'Estat no acaba d'arrencar, aquest cine. Però quan s'arrisquen... Mira l'èxit d'*El orfanato*!» Ell va coordinar-ne l'acció. «No he parat!», diu. I té 28 anys!